

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŚWIDNICKIM W KOŃCU I PÓŁROCZA 2014 ROKU

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport diagnostyczny ma na celu dokonanie analizy i ukazanie zachodzących tendencji na lokalnym rynku pracy w zawodach deficytowych i nadwyżkowych w końcu I półrocza 2014 r.

Przez pojęcie **zawodu deficytowego** rozumie się zawód, w którym występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy, niż liczba potencjalnych osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Przeciwnieństwem jest **zawód nadwyżkowy**, który charakteryzuje się mniejszym popytem na rynku pracy, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Źródła informacji zawarte w analizie to dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdniku zwanego dalej PUP w Świdniku, a w szczególności:

- Sprawozdanie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczące rynku pracy;
- Załącznik nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy";
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej";
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności".
- Załącznik nr 7 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni według gmin".

W raporcie diagnostycznym omówiono zjawiska zachodzące na rynku pracy w powiecie świdnickim dotyczące kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy.

I. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec I półrocza 2014 r. w PUP w Świdniku było zarejestrowanych 3998 osób bezrobotnych, w tym 1923 kobiet. Kobiety stanowiły 48,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z terenu miasta Świdnik – 2115 osób, w tym 1018 kobiet. Zarejestrowane kobiety ze Świdnika stanowiły 48,13 % ogółu bezrobotnych z terenu Świdnika.

Najmniej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z terenu gminy Rybczewice – 175 osoby, w tym 77 kobiet. Zarejestrowane kobiety z Rybczewic stanowiły 44% ogółu bezrobotnych z terenu gminy Rybczewice.

Według danych statystycznych 3439 osób było w szczególnej sytuacji na rynku pracy co stanowiło 86% ogółu zarejestrowanych osób, z czego 1679 osób stanowiły kobiety co stanowi 87,31% ogółu zarejestrowanych kobiet.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych pozostawała bez pracy powyżej 24 miesięcy – 1147 osób, przez okres od 12 do 24 miesięcy – 819 osób, liczną grupę stanowiły także osoby pozostające bez pracy oraz od 6 do 12 miesięcy – 552 osoby. Należy wskazać, iż blisko 57,17% osób zarejestrowanych stanowiły osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według wieku** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych – 1102 osoby była wieku 25 – 34 lata. Najmniejsza grupa bezrobotnych – 188 osób była w wieku powyżej 60 roku życia.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według poziomu wykształcenia** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem: policealnym i średnim zawodowym – 900 osób, zasadniczym zawodowym – 832 osoby, gimnazjalnym i niższym – 746 osób. Najmniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem wyższym – 509 osób, oraz wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 452 osoby.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według stażu pracy** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych – 962 osoby nie posiadała stażu pracy. Najmniejsza grupa bezrobotnych – 162 osoby posiadała staż pracy w granicach 30 lat i więcej.

Analizując dane statystyczne dotyczące bezrobocia rejestrowanego na terenie powiatu świdnickiego można stwierdzić, że jego charakterystyczną cechą jest głównie bezrobocie wśród ludzi zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, będących w wieku tzw. największej aktywności zawodowej (25 – 34 lata), z wykształceniem policealnym, średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym oraz bez stażu pracy.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według wymienionych grup strukturalnych można wymienić najbardziej zagrożone grupy:

- bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy – 1150 osób, z czego 1147 osób było w szczególnej sytuacji na rynku pracy:
Wśród tej kategorii osób 1144 osoby były długotrwale bezrobotne, 602 bezrobotnych nie posiadało wykształcenia średniego, 389 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 395 osób było powyżej 50 roku życia, natomiast 357 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych.
- bezrobotni pozostający bez pracy od 12 do 24 miesięcy – 819 osób, z czego wszystkie osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Wśród tej kategorii osób 819 osób było długotrwale bezrobotnych, 400 osób nie posiadało wykształcenia średniego, 283 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, natomiast 254 osoby nie posiadało doświadczenia zawodowego,.
- bezrobotni zarejestrowani od 6 do 12 miesięcy – 744 osoby. W tej kategorii 552 osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Wśród tej kategorii 333 osoby nie posiadały wykształcenia średniego, 257 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, 250 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 234 osoby były długotrwale bezrobotne, natomiast 139 osób było powyżej 50 roku życia.
- bezrobotni w wieku 25 – 34 lata – 1264 osoby, wśród których 1102 osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Wśród tej kategorii osób 760 osób było długotrwale bezrobotnych, 552 osoby nie posiadały doświadczenia zawodowego, 376 osób było bez kwalifikacji zawodowych, a 365 osób nie posiadało wykształcenia średniego.
- bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 1069 osób, z czego 900 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 644 osoby to osoby długotrwale bezrobotne, 296 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 239 osób było powyżej 50 roku życia, a poniżej 25 roku życia było 159 osób.

- bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 984 osoby, z czego 832 osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 653 osoby były długotrwale bezrobotne, 298 osób było powyżej 50 roku życia, a 215 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego.

- bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnymi i poniżej – 856 osób, z czego 746 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 720 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, 577 osób to osoby długotrwale bezrobotne, 329 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, a 283 osoby było powyżej 50 roku życia.

- bezrobotni bez stażu pracy – 1029 osób, z czego 962 osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 626 osób było długotrwale bezrobotnych, 576 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, 438 osób nie posiadało wykształcenia średniego, a 411 osób było w wieku do 25 roku życia.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P –1 „*Bezrobotni wg zawodów w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż 1187 osób było bez zawodu, co stanowiło 29,69% ogółu bezrobotnych, w tym 528 kobiet, co stanowiło 27,46% ogółu bezrobotnych kobiet.

Największa liczba osób bezrobotnych posiadała następujące zawody:

<i>Sprzedawca (522301)</i>	187
<i>Ślusarz (722204)</i>	141
<i>Technik mechanik (311504)</i>	117
<i>Technik ekonomista (331403)</i>	86
<i>Krawiec (753105)</i>	84
<i>Pedagog (235107)</i>	74
<i>Szwaczka (753303)</i>	67
<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	63

<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	51
<i>Robotnik budowlany (931301)</i>	50
<i>Kucharz (512001)</i>	50
<i>Murarz (711202)</i>	46
<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	43
<i>Mechanik samochodów osobowych (723105)</i>	38
<i>Mechanik pojazdów samochodowych (723103)</i>	38
<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	37
<i>Ekonomista (263102)</i>	35
<i>Technik handlowiec (522305)</i>	33
<i>Technik informatyk (351203)</i>	31
<i>Technik prac biurowych (411004)</i>	30
<i>Piekarz (751204)</i>	28
<i>Inżynier rolnictwa (213205)</i>	26
<i>Frezer (722301)</i>	24
<i>Politolog (263304)</i>	23
<i>Magazynier (432103)</i>	22
<i>Specjalista do spraw marketingu i handlu (243106)</i>	21
<i>Fryzjer (514101)</i>	20
<i>Sprzątaczką biurową (911207)</i>	20
<i>Technik budownictwa (311204)</i>	20
<i>Technik elektryk (311303)</i>	20

Z powyższego wynika, iż największą liczbę osób zarejestrowanych w PUP w Świdniku stanowili bezrobotni w zawodzie sprzedawca (187 osób), ślusarz (141 osób), technik mechanik (117 osób), technik ekonomista (86 osób), krawiec (84 osoby), pedagog (74 osoby), szwaczka (67 osób).

Osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy, czyli długotrwale bezrobotne, posiadające zawód sprzedawcy, stanowią 50,8% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w wymienionym zawodzie.

Ponadto osoby zarejestrowane w zawodach, takich jak: ślusarz, technik mechanik, technik ekonomista, pedagog, krawiec, szwaczka stanowiły również dużą grupę osób bezrobotnych – łącznie 569 osób.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 1a „*Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż wśród osób zarejestrowanych w PUP w Świdniku największa liczba bezrobotnych posiadała zawody sklasyfikowane w 7 grupie wielkiej (29,949), 2 grupie wielkiej (20,7366), 3 grupie wielkiej (19,6296), 5 grupie wielkiej (15,5236). Najmniejsza liczba osób bezrobotnych to osoby posiadające zawody sklasyfikowane w 1 grupie wielkiej (0,2606), 6 grupie wielkiej (0,7814), 8 grupie wielkiej (3,3532), 4 grupie wielkiej (3,5486) oraz w 9 grupie wielkiej (6,2174).

Z powyższego wynika, iż największa liczba bezrobotnych wykonywała zawody klasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (5 grupa wielka) – wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych min. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą, a także usług sprzedaży i demonstracji towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. kucharze, kucharze małej gastronomii, fryzjerzy, sprzedawcy, technicy handlowcy;
- *specjaliści* (2 grupa wielka) - wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. inżynier rolnictwa, pedagog, specjalista administracji publicznej, specjalista do spraw marketingu i handlu, ekonomista, politolog;
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (7 grupa wielka) – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji maszyn. Prace zazwyczaj są wykonywane ręcznie lub przy pomocy narzędzi manualnych oraz innych narzędzi wykorzystywanych w celu zmniejszenia wysiłku fizycznego wymaganego do realizacji poszczególnych zadań oraz podwyższenia jakości produktów np. murarz, ślusarz, frezer, tokarz w metalu, mechanik pojazdów samochodowych i osobowych, piekarz, krawiec, szwaczka.

- *technicy i inny średni personel* (3 grupa wielka) – wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania prac, głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. technik budownictwa, technik elektryk, technik mechanik, technik technologii odzieży, technik ekonomista, technik informatyk.

Najmniejsza liczba bezrobotnych wykonywała zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* (1 grupa wielka);
- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (8 grupa wielka);
- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (6 grupa wielka);
- *pracownicy biurowi* (4 grupa wielka);
- *pracownicy przy pracach prostych* (9 grupa wielka).

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 2 „*Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie świdnicki*” można stwierdzić, iż w I półroczu 2014 r. w PUP w Świdniku zarejestrowało się 2007 osób bezrobotnych, z czego 45,44% stanowiły kobiety, a 11,11 % stanowili absolwenci. W okresie tym zarejestrowały się 702 osoby bezrobotne nie posiadające zawodu, co stanowiło 34,98% ogółu rejestrujących się osób, w tym 258 kobiet, co stanowiło 28,29 % ogółu rejestrujących się kobiet.

Największy napływ bezrobotnych według zawodów przedstawiał się następująco:

<i>Technik mechanik (311504)</i>	68
<i>Sprzedawca (522301)</i>	67
<i>Pedagog (235107)</i>	60
<i>Ślusarz (722204)</i>	47
<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	46
<i>Technik ekonomista (331403)</i>	42
<i>Krawiec(753105)</i>	38
<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	24
<i>Szwaczka (753303)</i>	24
<i>Mechanik pojazdów samochodowych (723103)</i>	24

<i>Kucharz (512001)</i>	20
<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	20
<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	18
<i>Ekonomista (263102)</i>	18
<i>Technik informatyk (351203)</i>	17
<i>Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (242222)</i>	16
<i>Murarz (711202)</i>	15
<i>Inżynier rolnictwa (213202)</i>	15
<i>Mechanik samochodów osobowych (713105)</i>	14
<i>Politolog (263304)</i>	14
<i>Technik elektryk (311303)</i>	13
<i>Piekarz (751204)</i>	13
<i>Technik żywienia i gospodarstwa domowego (322002)</i>	11
<i>Technik handlowiec (522305)</i>	10
<i>Socjolog (263204)</i>	10
<i>Technik budownictwa (311204)</i>	10
<i>Technik prac biurowych (411004)</i>	10
<i>Magazynier (432103)</i>	10
<i>Technik usług fryzjerskich (514105)</i>	10

Z powyższego wynika, że największy napływ bezrobotnych wystąpił w zawodzie technik mechaniczny, sprzedawca, pedagog, ślusarz, specjalista administracji publicznej, technik ekonomista, krawiec.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 2a „*Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż największy napływ osób bezrobotnych był w 2 grupie wielkiej (30,6513), 7 grupie wielkiej (26,4367), 3 grupie wielkiej (22,4523).

Najmniejszy napływ osób bezrobotnych był w 1 grupie wielkiej (0,0766), 6 grupie wielkiej (0,2299), 5 grupie wielkiej (0,5364).

Z powyższego wynika, iż w PUP w Świdniku zarejestrowało się najwięcej osób bezrobotnych wykonujących zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *specjaliści* (2 grupa wielka) – zawiera zawody wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. pedagog, specjalista administracji publicznej, ekonomista, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, inżynier rolnictwa, politolog, socjolog;
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (7 grupa wielka) – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów np. krawiec, mechanik samochodów osobowych, mechanik pojazdów samochodowych, tokarz w metalu, szwaczka, murarz, ślusarz narzędziowy;
- *technicy i inny średni personel* (3 grupa wielka) – grupa ta zawiera zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania prac głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. technik mechanik, technik ekonomista, technik technologii odzieży, technik informatyk, technik elektryk, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik budownictwa.

W PUP w Świdniku zarejestrowało się najmniej osób wykonujących zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* (1 grupa wielka);
- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (6 grupa wielka);
- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (5 grupa wielka).

II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na sytuację na rynku pracy mają wpływ różne czynniki. Należą do nich, m.in. liczba ofert pracy, liczba osób poszukujących pracy oraz wahania sezonowe.

Niski stopień uprzemysłowienia powiatu oraz utrzymująca się trudna sytuacja gospodarcza mają znaczący wpływ na rodzaj i ilość ofert pracy wpływających do PUP w Świdniku.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 3 „Oferty pracy wg zawodów w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż w I półroczu 2014 r. do PUP w Świdniku wpłynęły ogółem 692 oferty pracy. Cechą charakterystyczną lokalnego rynku pracy jest pewna jednorodność we wpływających ofertach.

W rejestrach dominowały oferty w następujących zawodach:

<i>Ubojowy (751106)</i>	<i>60 ofert</i>
<i>Przedstawiciel handlowy (332203)</i>	<i>47 ofert</i>
<i>Pozostali pracownicy obsługi biurowej (411090)</i>	<i>38 ofert</i>
<i>Robotnik gospodarczy (515303)</i>	<i>31 ofert</i>
<i>Ślusarz (722204)</i>	<i>26 ofert</i>
<i>Telemarketer (524404)</i>	<i>24 ofert</i>
<i>Pomoc kuchenna (941201)</i>	<i>18 ofert</i>
<i>Sprzedawca w branży przemysłowej (522303)</i>	<i>17 ofert</i>
<i>Ślusarz narzędziowy (722206)</i>	<i>14 ofert</i>
<i>Asystent nauczyciela przedszkola (531202)</i>	<i>13 ofert</i>
<i>Kierowca samochodu ciężarowego (833203)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Sprzedawca w branży spożywczej (522304)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Magazynier (432103)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Mechanik samochodów osobowych (723105)</i>	<i>11 ofert</i>
<i>Pracownik kancelaryjny (411003)</i>	<i>11 ofert</i>
<i>Opiekun klienta (243302)</i>	<i>11 ofert</i>
<i>Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center) (422201)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (541307)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Robotnik budowlany (931301)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Sekretarka (412001)</i>	<i>7 ofert</i>

<i>Robotnik drogowy (931205)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Monter ociepleń budynków (712301)</i>	<i>5 ofert</i>
<i>Sprzedawca (522301)</i>	<i>5 ofert</i>

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 3a „*Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić że, największa liczba ofert pracy była w 7 grupie wielkiej (25,7985), 5 grupie wielkiej (24,1275), 3 grupie wielkiej (12,5943), 4 grupie wielkiej (16,1742).

Najmniejsza liczba ofert pracy była w 1 grupie wielkiej (0,4551), 6 grupie wielkiej (0,7587).

Z powyższego wynika, że w Urzędzie, najwięcej ofert pracy było w zawodach klasyfikowanych w następujących grupach wielkich:

- *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów np. ubojowy, ślusarz, ślusarz narzędziowy, mechanik samochodów osobowych, monter ociepleń budynków.
- *Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (5 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych z prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. robotnik gospodarczy, telemarketer, sprzedawca w branży przemysłowej, asystent nauczyciela przedszkola, sprzedawca w branży spożywczej, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, sprzedawca.
- *Technicy i inny średni personel (3 grupa wielka)* – wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania prac głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. przedstawiciel handlowy.
- *Pracownicy biurowi (4 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych,

finansowych i statystycznych oraz wykonywania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu np. pozostali pracownicy obsługi biurowej, magazynier, pracownik kancelaryjny, pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), sekretarka.

W liczbie pozyskanych ofert najczęściej pochodziło z terenu miasta Świdnik i okolic oraz z miasta Lublin, który ze względu na położenie stanowi naturalny rynek pracy dla mieszkańców powiatu świdnickiego.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analiza ma na celu porównanie liczby ofert pracy z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2014 r.

W celu zakwalifikowania danego zawodu do grupy zawodów nadwyżkowych lub deficytowych dokonano uszeregowania zawodów przy wykorzystaniu wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Wyliczany jest on jako stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie i okresie.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku mniejszym niż 0,9 to zawody nadwyżkowe, a większym niż 1,1 to zawody deficytowe. Zawody wykazujące równowagę na rynku pracy, których wskaźnik mieści się między wielkościami od 0,9 do 1,1 określane są mianem zawodów zrównoważonych.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 4 „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż poniższe zawody były zawodami deficytowymi:

1.	<i>Telemarketer (524404)</i>	24,0000
2.	<i>Przedstawiciel handlowy (332203)</i>	23,5000
3.	<i>Pomoc kuchenna (941201)</i>	18,0000
4.	<i>Robotnik gospodarczy(515303)</i>	15,5000
5.	<i>Robotnik drogowy (931205)</i>	6,0000
6.	<i>Barman (513202)</i>	4,0000

7.	<i>Kosmetyczka (514202)</i>	4,0000
8.	<i>Doradca klienta (524902)</i>	4,0000
9.	<i>Kierowca samochodu ciężarowego (833203)</i>	4,0000
10.	<i>Sekretarka (412001)</i>	3,5000
11.	<i>Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (541307)</i>	3,3333
12.	<i>Mechanik maszyn rolniczych (723308)</i>	3,0000
13.	<i>Operator koparko – ładowarki (811105)</i>	3,0000
14.	<i>Ogrodnik terenów zieleni (611306)</i>	3,0000
15.	<i>Asystent do spraw księgowości (431101)</i>	2,0000
16.	<i>Nauczyciel przedszkola (234201)</i>	2,0000
17.	<i>Pracownik socjalny (341205)</i>	2,0000
18.	<i>Fakturzysta (431102)</i>	2,0000
19.	<i>Fryzjer damski (514102)</i>	2,0000
20.	<i>Kasjer handlowy (523002)</i>	2,0000
21.	<i>Ślusarz narzędziowy (722206)</i>	2,0000
22.	<i>Kelner (513101)</i>	1,5000
23.	<i>Robotnik budowlany (931301)</i>	1,2500
24.	<i>Magazynier (432103)</i>	1,2000
25.	<i>Sprzątaczką biurowa (911207)</i>	1,1667

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 4 „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż poniższe zawody były zawodami nadwyżkowymi:

1.	<i>Cukiernik (751201)</i>	0,8000
2.	<i>Mechanik samochodów osobowych (723105)</i>	0,7857
3.	<i>Elektromonter instalacji elektrycznych (741101)</i>	0,6000
4.	<i>Ślusarz* (722204)</i>	0,5532
5.	<i>Pielegniarka (222101)</i>	0,5000
6.	<i>Specjalista do spraw rodziny (familiolog) (263503)</i>	0,5000
7.	<i>Zaopatrzeniowiec (332302)</i>	0,5000
8.	<i>Lakiernik samochodowy (713203)</i>	0,5000
9.	<i>Stolarz (752205)</i>	0,3333

10.	<i>Dziennikarz (264201)</i>	0,3333
11.	<i>Blacharz samochodowy (721306)</i>	0,3333
12.	<i>Laborant chemiczny (311101)</i>	0,3333
13.	<i>Fryzjer* (514101)</i>	0,2857
14.	<i>Lekarz weterynarii (225101)</i>	0,2500
15.	<i>Specjalista zastosowań informatyki (251902)</i>	0,2500
16.	<i>Frezer (722301)</i>	0,2222
17.	<i>Fizjoterapeuta (228301)</i>	0,2222
18.	<i>Dozorca (962902)</i>	0,2000
19.	<i>Technik prac biurowych (411004)</i>	0,2000
20.	<i>Kucharz (512001)</i>	0,2000
21.	<i>Szwaczka (753303)</i>	0,1667
22.	<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	0,1000
23.	<i>Krawiec (753105)</i>	0,0789
24.	<i>Sprzedawca (522301)</i>	0,0746
25.	<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	0,0556
26.	<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	0,0435
27.	<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	0,0417
28.	<i>Pedagog (235107)</i>	0,0333

Odnotowano również zawody, w których były zgłoszone oferty pracy, a nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych tj.:

- *Opiekun klienta (243302),*
- *Specjalista do spraw pozyskiwania funduszy (242106),*
- *Specjalista do spraw public relations (243209),*
- *Specjalista do spraw sprzedaży (243305),*
- *Księgowy (331301),*
- *Organizator imprez rozrywkowych (organizator eventów) (333201),*
- *Pracownik kancelaryjny (411003),*
- *Archiwista zakładowy (441402),*
- *Sprzedawca w branży mięsnej (522302),*
- *Sprzedawca w branży przemysłowej (522303),*

- *Sprzedawca w branży spożywczej (522304),*
- *Ekspedytor sprzedaży wysyłkowej/internetowej (524401),*
- *Organizator obsługi sprzedaży internetowej (524402),*
- *Sprzedawca w stacji paliw (524502),*
- *Ekspedient w punkcie usługowym (524903),*
- *Asystent nauczyciela przedszkola (531202),*
- *Strażak (541101),*
- *Ogrodnik, szkółkarz (611305),*
- *Konserwator budynków (711101),*
- *Brukarz (711601),*
- *Monter ociepleń budynków (712301),*
- *Tynkarz (712303).*

Sąsiedztwo dużej ilości szkół wyższych i średnich generuje zawody nadwyżkowe, pomimo dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 5 „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie świdnickim*” uszeregowano grupy zawodów od najwyższego do najniższego wskaźnika:

Ranking zawodów deficytowych według grup dużych:

<i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	<i>20,0000</i>
<i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	<i>17,0000</i>
<i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	<i>6,0000</i>
<i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	<i>4,9167</i>
<i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	<i>3,0000</i>
<i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	<i>2,4545</i>
<i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	<i>1,8571</i>
<i>Rolnicy produkcji towarowej (61)</i>	<i>1,6667</i>
<i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	<i>1,6250</i>
<i>Pracownicy obsługi klienta (42)</i>	<i>1,5000</i>

Ranking zawodów nadwyżkowych według grup dużych:

<i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	0,8000
<i>Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (93)</i>	0,7941
<i>Pracownicy usług osobistych (51)</i>	0,6974
<i>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyjątkiem elektryków) (71)</i>	0,4186
<i>Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (72)</i>	0,4151
<i>Średni personel do spraw zdrowia(32)</i>	0,2500
<i>Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania (24)</i>	0,2333
<i>Specjaliści do spraw technologii informacyjno – komunikacyjnych (25)</i>	0,2000
<i>Specjaliści do spraw zdrowia (22)</i>	0,2000
<i>Monterzy (82)</i>	0,2000

IV. ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W POWIECIE ŚWIDNICKIM

Bezrobocie długotrwałe, czyli trwające dłużej niż 12 miesięcy, przyczynia się do zmniejszenia szans na znalezienie nowej pracy i tym samym ogranicza możliwości jednostki. Prowadzi również do negatywnych skutków w wielu sferach życia.

Długotrwałe bezrobocie dotyka w największym stopniu osoby o najniższym poziomie wykształcenia i niskich kwalifikacjach.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 7 „Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych generowały długotrwałe bezrobocie w powiecie świdnickim:

<i>Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (12)</i>	1,0000
<i>Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (14)</i>	1,0000
<i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	0,8333
<i>Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (93)</i>	0,8163
<i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	0,7143

<i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	0,6842
<i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	0,6552
<i>Monterzy (82)</i>	0,6250
<i>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) (71)</i>	0,6074
<i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	0,6000
<i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	0,5758
<i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	0,5750
<i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	0,5625
<i>Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	0,5152
<i>Sprzedawcy i pokrewni (52)</i>	0,5149
<i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	0,5000

V. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY A OFERTY PRACY

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 9 „*Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż w I półroczu 2014 r. w PUP w Świdniku najwięcej osób zarejestrowało się po utracie pracy w następujących sekcjach:

- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 317 osób;*
- *Przetwórstwo przemysłowe – 285 osób;*
- *Budownictwo – 227 osób;*
- *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 131 osób;*
- *Transport i gospodarka magazynowa – 62 osoby;*
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 59 osób;*
- *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 51 osób;*
- *Edukacja – 44 osoby;*
- *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 43*

osoby;

- *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 40 osób;*
- *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 31 osób.*

W okresie tym najwięcej ofert pracy zgłoszono w następujących sekcjach:

➤ <i>Przetwórstwo przemysłowe</i>	<i>137 ofert</i>
➤ <i>Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle</i>	<i>125 ofert</i>
➤ <i>Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca</i>	<i>77 ofert</i>
➤ <i>Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne</i>	<i>68 ofert</i>
➤ <i>Edukacja</i>	<i>59 ofert</i>
➤ <i>Budownictwo</i>	<i>45 ofert</i>
➤ <i>Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>	<i>40 ofert</i>
➤ <i>Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją</i>	<i>31 ofert</i>
➤ <i>Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</i>	<i>26 ofert</i>
➤ <i>Działalność finansowa i ubezpieczeniowa</i>	<i>20 ofert</i>

Mniej zarejestrowanych osób bezrobotnych, w porównaniu do zgłoszonych ofert pracy, było jedynie w następujących sekcjach:

- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 68 ofert na 59 zarejestrowanych bezrobotnych,*
- *Edukacja – 59 ofert na 44 zarejestrowanych bezrobotnych,*
- *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 31 oferty na 29 zarejestrowanych bezrobotnych.*

VI. ANALIZA ZAWODÓW ZE WZGLĘDU NA SZANSE UZYSKANIA OFERTY PRACY

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – I/P – 10 „Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie świdnickim ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty” można stwierdzić, iż największe szanse uzyskania oferty pracy miały osoby posiadające zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych:

➤ <i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	0,6061
➤ <i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni(53)</i>	0,5000
➤ <i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	0,3333
➤ <i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	0,2899
➤ <i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	0,1548
➤ <i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	0,1538
➤ <i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	0,1190
➤ <i>Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	0,0980
➤ <i>Pracownicy obsługi klienta</i>	0,0962
➤ <i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	0,0806
➤ <i>Średni personel do spraw biznesu i administracji (34)</i>	0,0766
➤ <i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny (34)</i>	0,0718
➤ <i>Sprzedawcy i pokrewni (52)</i>	0,0544

Natomiast najmniejsze szanse uzyskania oferty pracy miały osoby posiadające zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych:

➤ <i>Kierownicy do spraw zarządzania i handlu</i>	0,0000
➤ <i>Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (14)</i>	0,0000
➤ <i>Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (31)</i>	0,0019
➤ <i>Specjaliści nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (21)</i>	0,0044
➤ <i>Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni (73)</i>	0,0055

WNIOSKI

Powiat świdnicki jest rynkiem głównie rolniczym, przy jednoczesnym wysokim poziomie wykształcenia. Zachodzi potrzeba uruchomienia takich mechanizmów gospodarki, które umożliwiłyby powstanie nowych inwestycji, poprawę infrastruktury, co zwiększyłoby liczbę osób zatrudnionych.

Ponadto należy znieść bariery ograniczające dostęp do informacji o ofertach pracy, co zwiększyłoby mobilność osób gotowych do podjęcia pracy. Najważniejszym jednak czynnikiem jest pobudzenie aktywności bezrobotnych do intensywnego poszukiwania pracy i odnalezienia się na rynku pracy.

Szczególnego wsparcia na rynku pracy wymagają grupy bezrobotnych znajdujących

się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, m.in.:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby do 30 roku życia,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych lub z niskim poziomem wykształcenia.

Pomoc dla nich powinna być priorytetowym zadaniem, realizowanym poprzez aktywizację tych osób i różne instrumenty rynku pracy, np. promowanie przedsiębiorczości, tworzenie nowych miejsc pracy.

*Opracowanie: Sylwia Machnikowska
Samodzielny specjalista ds. rozwoju zawodowego*